

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter (SJVFS 1993:177) om foder;**

SJVFS 2004:42

Saknr M 39:7

O 39:7

Utkom från trycket
den 1 juli 2004

beslutade den 29 juni 2004

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 3 och 4 §§ förordningen (1998:213) om foder i fråga om verkets föreskrifter (SJVFS 1993:177) om foder²
dels att 33, 33 d och 35 §§ ska upphöra att gälla,
dels att 11, 12, 18 och 36 §§ samt att bilagorna 9, 12, 15, 17 och 22 ska ha följande lydelse.

11 § Tillverkning och salmonellaprovtagning av foderblandningar samt foderråvaror markerade med S2 (vegetabilisk högriskråvara) eller S3 (vegetabilisk lågriskråvara) i bilaga 5 ska i tillämpliga delar utföras av foderleverantör i enlighet med bilaga 17.

Sådan salmonellaprovtagning som avses i första stycket gäller inte foder till sällskapsdjur.

Varje parti av S2-foderråvara ska provtas för salmonellaanalys innan det används vid tillverkning av foderblandningar eller innan det försäljs som foderråvara.

Det parti av en foderråvara markerad med S2, i vilket provtagning skett, får inte användas förrän analysresultatet visat på frihet från salmonellabakterier.

12 § Analys av salmonellaprover, från kontroll utförd för foderblandningar enligt bilaga 17, ska utföras av SVA. I egenkontroll, utöver den kontroll som finns föreskriven i bilaga 17, får laboratorium, som har ackrediterats av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) för den berörda undersökningen, anlitas. Tillverkaren ska till Jordbruksverket anmäla vilket laboratorium som anlitas.

Analys av prover från tillverkning av S2- eller S3-foderråvaror enligt bilaga 17 ska utföras av SVA eller laboratorium, som har ackrediterats av SWEDAC för den berörda undersökningen.

När salmonella påvisats i miljö- eller foderprov ska tillverkaren omgående informera Jordbruksverket.

Tredje stycket gäller inte i de fall salmonella finns i miljön före värmebehandling vid tillverkning av värmebehandlad foderblandning eller foderråvara.

Positiva prov ska skickas för konfirmering och serotypning till SVA med skriftlig information om det är fråga om ”miljö” eller foderprover och om det gäller produktion av foderblandning eller foderråvara. Därutöver ska lämnas uppgifter om

¹ Jfr. kommissionens direktiv 2003/104/EG av den 12 november 2003 om tillstånd för isopropylester av analogt hydroximetionin (EGT L 295, 13.11.2003, s. 83, Celex 32003L0104). Kommissionens direktiv 2003/126/EG av den 23 december 2003 om analysmetoder för identifiering av beståndsdelar av animaliskt ursprung i foder för den officiella foderkontrollen (EGT L 339, 24.12.2003, s. 78, Celex 32003L0339). Kommissionens beslut (2004/217/EG) av den 1 mars 2004 om antagande av en förteckning över varor som inte får avvyttras eller användas som foder (EGT L 67, 5.3.2004, s 31, Celex 32004L0067).

² Författningen omtryckt SJVFS 2000:110.

tillverkningsställets namn, provtagningsplats på tillverkningsstället och provtagningsdatum.

Vid tillverkning av foderblandningar ska åtgärdsprogrammet i bilaga 18 följas när salmonella påvisats.

Negativa analys svar ska sparas i minst två år och kunna redovisas för Jordbruksverket efter särskild anmodan.

18 §³ Det är inte tillåtet att som foderråvara avyttra eller använda följande:

a. träck, urin samt separerat mag- och tarminnehåll efter tömning eller avlägsnande av matsmältningskanalen, oavsett eventuell behandling eller inblandning,

b. hudar som behandlats med kemiska beredningsämnen, inklusive avfall därav,

c. frön och annat uppförökningsmaterial som, efter skörd, genomgått särskild behandling med växtskyddsmedel för den användning de är avsedda för (uppförökning), samt alla biprodukter därav,

d. trä, inklusive sågspån och annat material som härrör från trä som har behandlats med träskyddsmedel enligt definitionen i bilaga V i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG⁴,

e. alla typer av avfall som härrör från något av de olika stegen i en reningsprocess för avloppsvatten från tätbebyggelse, för hushållspillvatten eller för industrispillvatten enligt definitionen i artikel 2 i rådets direktiv 91/271/EEG⁵ oberoende av om avfallet vidarebehandlats och oberoende av varifrån avloppsvattnet kommit,

f. fasta hushållssopor (avser inte matavfall enligt definitionen i förordning (EG) nr 1774/2002)⁶,

g. förpackningar och delar av förpackningar vid användning av produkter från livsmedelsindustrin.

36 § Vid införsel av proteinråvaror av animaliskt ursprung, foderråvaror, som har markerats med S2 eller S3 i bilaga 5, samt till landet införda foderblandningar, avsedda för idisslare, svin eller fjäderfä, ska kontroll avseende salmonella ske.

Vid införsel av sådant foder som anges i första stycket, ska mottagaren vid varje införsel för Jordbruksverket uppvisa ett dokument⁷ som har undertecknats av mottagaren. Dokumentet ska visa att salmonellakontroll, som har fastställts av Jordbruksverket, har utförts efter införseln. Proverna ska skickas till SVA eller ett laboratorium, som har ackrediterats av SWEDAC för den berörda undersökningen. Fodret, med undantag av råvara som markerats med S3, får inte användas förrän analys svar föreligger med negativt resultat.

Påvisas salmonella ska mottagaren omgående informera Jordbruksverket och skicka prov för konfirmering och serotypning till SVA åtföljt av skriftlig information om det varit fråga om foderblandning eller foderråvara. Därutöver ska uppgifter om partiets storlek och mottagare lämnas. Negativa analys svar ska sparas i minst två år och kunna redovisas för Jordbruksverket efter särskild anmodan.

Vid införsel av foder enligt första stycket får mottagaren, i stället för kontroll efter införseln, utföra salmonellakontroll av fodret i utförsellandet. Detta ska styrkas av provtagaren och bifogas i ett dokument⁷. Dokumentet ska visa att salmo-

³ Senaste lydelse SJVFS 2002:52.

⁴ EGT L 123, 24.4.1998, s. 1, Celex 31998L0098.

⁵ EGT L 135, 30.5.1991, s. 40, Celex 31991L0271.

⁶ EGT L 273, 10.10.2002, s. 1, Celex 32002R1774.

⁷ Jordbruksverkets blankett D 53 (Foder 4).

nellakontroll, som har fastställts av Jordbruksverket, har utförts med negativt resultat. Provtagning i utförsellandet ska genomföras av ett av avsändaren oberoende provtagningsföretag.

Analys av tagna prover ska utföras av ett ackrediterat laboratorium i utförsellandet. Ackrediteringen ska ha genomförts av ett ackrediteringsorgan som har ingått ett multilateralt avtal mellan ackrediteringsorgan. Ett ackrediteringsbevis ska kunna uppvisas för Jordbruksverket.

Importerade foderblandningar till fjäderfä ska vara värmebehandlade enligt bestämmelserna under avsnittet "Lokaler m.m." i bilaga 17.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2004.

MATS PERSSON

Torbjörn Malm
(Strategienheten)

*Bilaga 15*⁸

Främmande ämnen	Foder	Gränsvärde i mg/kg (ppm) beräknat på 12 % vattenhalt
4. Kvicksilver	Foder som framställts av fisk eller andra vattenlevande djur	0,5
	Övriga foderråvaror	0,1
	Helfoder till hund och katt	0,4
	Övriga helfoder	0,1
	Kompletteringsfoder, med undantag av hund och katt	0,2
5. Nitrit (uttryckt som natriumnitrit)	Fiskmjöl	60
	Helfoder, med undantag av: Helfoder till andra sällskapsdjur än fåglar och akvariefisk	15
6. Kadmium	Vegetabiliska foderråvaror	1
	Animaliska foderråvaror, med undantag av foder till sällskapsdjur	2
	Fosfater. (Högst 0,5 mg kadmium per procent av fosforinnehållet.)	10
	Helfoder till nöt, får och getter (inte till kalvar och lamm)	1
	Mineralfoderblandningar. (Högst 0,75 mg kadmium per procent av fosforinnehållet.)	5
	Övriga foderblandningar såväl helfoder som andra blandningar, med undantag av foder till sällskapsdjur	0,5

⁸ Senaste lydelse SJVFS 2003:87.

Bilaga 17⁹

Åtgärder vid tillverkning och hantering av foder för att skydda fodret mot skadliga förändringar

Personal

Personal ska finnas i tillräcklig utsträckning och vara så utbildad och instruerad att tillverknings-, rengörings- och kontrollarbetet ständigt kan utföras utan att produktsäkerheten eftersätts.

Tillverkningsområde

Marken inom tillverkningsområdet ska vara väl dränerad, hårdgjord och fri från vilt växande vegetation, sopor och bråte. Åtgärder ska vidtagas för att förhindra att insekter, fåglar, gnagare eller andra skadedjur får tillträde till fabriken eller lagerutrymmen. Intagsgropar för foderråvaror ska vara skyddade för väta och så konstruerade att de lätt kan rengöras.

Lokaler m.m.

Tillverkningslokalerna ska ha en tillfredsställande ventilation, vara rymliga och lätta att rengöra samt hållas i sådant skick att god ordning och goda hygienförhållanden råder. Lagringsutrymmen för råvaror och färdigvaror samt transport- och processutrustning ska vara skyddade mot väta och utformade så att risken för ansamling av foderrester och kondensavlagringar minimeras samt att möjlighet till regelbunden rengöring erbjuds. Utrustning som används vid tillverkning eller kontroll ska regelbundet ses över i syfte att säkerställa fullgod funktion som har betydelse för fodrets hygieniska kvalitet. Därutöver gäller att utrustningen ska vara lätt demonterbar vid kritiska punkter och i övrigt i möjligaste mån demonterbar för rengöring och inspektion.

Åtgärder ska vidtagas för att i tillverkningsprocessen motverka risk för foderförväxlingar, feldoseringar och felblandning.

Som underlag för tillverkning ska det finnas tillverkningsbeskrivning. Av denna ska framgå art och mängd av de råvaror som ska användas vid varje tillverkningstillfälle, de arbetsrutiner som ska följas samt nödvändiga detaljer beträffande arbetets utförande. Särskild vikt ska läggas vid rutiner i samband med värmebehandling och efterföljande kylning av fodret. Temperaturen vid tillverkning och övrig hantering ska då kontrolleras fortlöpande med ändamålsenliga instrument. För undvikande av kondensbildning och därav följande mikrobiell tillväxt ska det värmebehandlade fodret kylas väl innan det förpackas eller överförs till färdigvarubehållare. Återföring av aspirationsdamm till den färdiga produkten ska undvikas.

⁹ Ändringen innebär att all text fr.o.m rubriken "Särskilda krav beträffande transport av obearbetat animaliskt avfall och lokaler för bearbetning av animaliskt avfall, som ska användas för foderändamål" har tagits bort.

Foderblandningar till fjäderfä ska värmebehandlas. Vid varje tillverkningsomgång kontrolleras att tillräcklig temperatur (minimun 75°) uppnåtts i fodret innan detta tillåts passera vidare till kylare efter värmebehandlingen.

Foderrester från cykloner etc får endast återföras till fodertillverkningen i de led som ligger före värmebehandlingssteget.

Foderråvaror ska hanteras och lagras avskilt från färdigt foder. Varor som förvaras i avvaktan på analysbesked ska genom tydlig märkning eller på annat i säkerhetshänseende likvärdigt sätt hållas avskilt från övriga varor. Varor som är underkända eller inaktuella får inte förvaras i lokal där godkända varor lagerhålls.

Transportfordon för transport av färdigt foder ska ha lastutrymmen som är rena och anordningar som skyddar lasten, rör och slangar mot inträngande väta. Behållare för bulktransporter ska vara lätta att göra och ha jämn inre yta.

Rengöring

Vid varje företag ska finnas en eller flera personer som ansvarar för rengöring och hygienisk kontroll av hela eller delar av tillverkningen. Ett rengöringsprogram ska utarbetas med anvisningar om regelbunden inspektion och rengöring av tillverkningslinjen.

En rengöringsinstruktion ska finnas för utrymme och för sådan utrustning där särskild risk föreligger för bristfällig rengöring. Särskild uppmärksamhet bör ägnas råvaru- och färdigvarulager, blandarutrustning, utrustning för värmebehandling, utrustning för avsugning av denna och kylning av fodret samt elevatorgropar, elevatortoppar och transportörer, särskilt mellan kylare och utlastning av färdigt foder. Filter från dammavsugningssystem ska rengöras och bytas med jämna mellanrum. Golvdamm ska destrueras. Rengöring ska utföras även när det uppstår kondensbildning och ansamling av foderrester i utrustningen. Fordon för transport av färdigt foder ska inspekteras och rengöras vid behov.

Kontroll

Inkommande foderråvaror ska inspekteras med avseende på hygienisk kvalitet och tecken på föroreningar. Partier som bedöms vara skadliga eller otjänliga ska kasseras.

För varje foderråvara och fodertillsats ska i efterhand kunna fastställas varje varupartis inköpskälla, ankomstdatum, kvantitet samt eventuella analysresultat.

För att reklamationer ska kunna hänföras till ett visst foderparti bör varje förpackning eller leverans åsättas ett tillverknings- eller satsnummer. För varje leverans ska i efterhand kunna fastställas tillverkningsdatum, tillverkad mängd och lagringsplats. Referensprover av råvaror och färdigvaror ska tagas och arkiveras i den omfattning detta är praktiskt möjligt. Förvaringstiden för referensproverna bör vara minst 3 månader eller tiden fram till angiven garantitid.

Muntlig och skriftlig reklamation som innebär misstanke om felaktig sammansättning, skadeverkning eller annan allvarlig kvalitetsbrist liksom anmärkning rörande ofullständig eller felaktig märkning samt eventuellt vidtagna åtgärder ska arkiveras.

Utöver den kontroll som erfordras enligt dessa föreskrifter ska det finnas en kontroll för fortlöpande kemiska och mikrobiologiska undersökningar av foderråvaror, färdigt foder och av prover från tillverkningen (miljöprover).

All dokumentation rörande foderhygien ska samlas i en hygienpärm på tillverkningsstället och kunna uppvisas vid kontroll. Dokumentationen ska arkiveras i minst 2 år.

Salmonellaprovtagning allmänt

Salmonellaprovtagning ska utföras i form av **miljöprover** uttagna på **kritiska punkter** i lokalen och på linjen vid tillverkning av foderblandningar. Sådan provtagning ska ske även vid tillverkning av råvaror markerade med S2 eller S3 i bilaga 5.

Salmonellaprovtagning avseende foderråvaror

Foderråvaror markerade med S2 eller S3 i bilaga 5 ska tillverkas efter ett hygienprogram innehållande rengöringsrutiner och rutiner för provtagning av salmonella som för varje tillverkningsställe godkänts av Jordbruksverket.

På foderråvaror markerade med S1 i bilaga 5 ska varje produktionsdag uttas ett samlingsprov från den färdiga råvaran. Laborieprovet ska bestå av minst fem delprover à 100 g.

Salmonellaprovtagning avseende foderblandningar

Varje vecka ska minst fem miljöprover analyseras och provtagning ske på följande punkter i anläggningar som tillverkar fjäderfäfoder:

- a) färdigfoderbehållare,
- b) lokaldamm från pellets kylrum,
- c) pellets kyl (topp),
- d) centralaspiration (avsug från). Finns endast delad aspiration provtages aspirationen i anläggningens råvarudel,
- e) råvaruintag (elevatorfot).

Varje vecka ska minst två miljöprover analyseras och provtagning ske på följande punkter i anläggningar som tillverkar foderblandningar till andra djurslag än fjäderfä och sällskapsdjur:

- a) färdigfoderbehållare (topp),
- e) råvaruintag (elevatorfot).

Bilaga 22¹⁰

ANALYSMETODER FÖR FODER

24. Bestämmelser om analysmetoder för identifiering av beståndsdelar av animaliskt ursprung i foder för den officiella foderkontrollen finns i kommissionens direktiv 2003/126/EG (EGT L 339, 24.12.2003, s. 78, Celex 32003L0339).

¹⁰ Senaste lydelse SJVFS 2003:87.